

stærkt tog til Orde her mod det Synspunkt. Udvalgets Flertal gør gældende. Men Tankegangen var for den Sags Skyld den samme hos den ærede Ordfører for dette Afsnit af Lovforslaget. Dog er der et Punkt, som er ejendommeligt for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds, som jeg trods hans Fraværelse skylder ærede Medlemmer at nævne med et Ord. Det ærede Medlem gør nemlig med Urette dette til et Spørgsmaal om et Angreb paa Sagførerne. Vi have specielt i Behandlingen af dette Lovforslag gjort saa meget til netop at begunstige Sagførernes Stilling, at det ikke med nogen som helst Grund kan undskydes, at der skulde være nogen Bitanke om at angribe Sagførerstanden. — Det glæder mig nu at se det ærede Medlem her til Stede. — Det ærede Medlem har ikke nogen Anledning til at tro, at det skulde være et Angreb paa Sagførerne. Det er ikke Udvalgsflertallets Tanke, og det ligger jo heller ingeniunde i Forslaget. Det ærede Medlem og den ærede Ordfører have Uret i at sige, at det er en ny Lovbetragtning. Nej, vor Lovgivning, der som Regel hævder Kontraktfriheden, har paa visse bestemte Punkter Begrænsninger deraf. Jeg tvivler nu ikke paa, at naar vi komme til den Opgave, som hidtil har været anset for alt for stor for det lille danske Folks Kræfter, [men som man jo i andre Lande længst har løst, at skabe en moderne borgerlig Lovbog, saa vil jeg, hvis jeg lever til den Tid, paa adskillige Punkter være med til positiv Lovbegrænsning af den private Kontraktfrihed. Men man behøver ikke at tænke paa Fremtiden; det er tilstrækkeligt, at man ser paa den bestaaende Lovgivning. Og her behøver man ikke at gaa til et saa fjernliggende Punkt som det, den ærede Ordfører nævnte, nej, der er selve Sagførerforholdet, og det med Rette. Sagførerforholdet er jo et højst ejendommeligt Forhold, først derved, at Sagføreren i hele sin Virksomhed er en andens betroede Mand, og tillige derved, at Lovgivningen har forbudt Folk i Almindelighed at føre deres Sager i Retten, men har sagt, de skulle føre dem ved disse bestemte Mænd, som Lovgivningen udser dertil. I disse to Henseender er Sagførernes Stilling ganske ejendommelig, og i Betragtning deraf har allerede den bestaaende Lovgivning lagt Baand paa Kontraktfriheden. Det kende vi saa meget godt ved Forordningen 6. August 1824, hvis Bestemmelser om Sagførsalar ganske vist ere blevne svækkede ved en Domspraksis, som jeg tror, de aller-

fleste Jurister og Ikke-Jurister ikke finde stemmende med, hvad Forordningen selv har haft til Hensigt. Men hvordan de end anvendes, begrænse de Kontraktfriheden i dette Forhold. Og jeg tror, det er baade forsvarligt og fuldstændig rigtigt, naar det foreliggende Lovforslag vedvarende søger at værgede den store Befolkning mod de Misbrug, som kunne fremtræde ved Overenskomster, der laves enten af uheldige Medlemmer af Sagførerstanden — enhver Stand har jo nogle saadanne — eller, som jeg før nævnte, af Trediemænd, der i en Kontrakt paalægger sin Medkontrahent ubillige Forpligtelser over for den førstnævntes Sagfører, ifald det kommer til Proces. Jeg anser det altsaa for rigtigt, at § 109 opretholder en Begrænsning af den absolute Kontraktfrihed i disse Forhold. Medens jeg med Glæde hørte, at den højtærede Justitsminister deler min Anskuelse om, at det, som udtales ved Ændringsforslaget under Nr. 55, i Virkeligheden ligger i den Paragraf, hvortil Ændringsforslaget er stillet, vil jeg sige, at da det, der staaar i Ændringsforslaget, dog ikke *udtrykkeligt* er udtalt i Paragraffen, saa skulle vi med de Erfaringer, vi her som i andre Lande have for, at Lovbestemmelser kunne blive anvendte paa en anden Maade, end det har været Lovgivningens Mening, ikke være bange for her at ramme en Pæl ganske udtrykkelig og urokkelig gennem det Begreb „skadesløse Omkostninger“, ifald man mener, at de ere et for Befolkningen skadeligt Begreb, hvilket jeg mener.

Alfred Christensen: Det ærede Medlem, der nu satte sig, den ærede Folketingsmand for Kalundborg (Krabbe), skyder noget ved Siden af i sine Bemærkninger over for mig, angaaende Ændringsforslaget Nr. 43 til § 109, og i de Betragtninger, det ærede Medlem anstillede om Kontraktfrihed, og hvorvidt vi overhovedet have almindelig Kontraktfrihed eller kender Indskrænkninger deri, thi, som jeg sagde før, jeg vil ikke staa her og hævde nogen Særet for Sagførerne. Jeg vil kun hævde den almindelige Borgerret, at de sættes under samme Vilkaar som andre Borgere, og jeg vil ikke en Gang hævde nogen absolut Kontraktfrihed. Hvis det ærede Medlem vil gennemlæse det Ændringsforslag, vi have stillet under Nr. 43, vil det ærede Medlem se, at vi ville have Paragraffen affattet saaledes at der staaar: „Ingen Sagfører maa kræve højere Betaling, end der skønnes billigt, for den Bi-